

Nr 70

Utlåtande i anledning av vissa paragrafer i riksdagens år 1963 församlade revisorers berättelse angående verkställd granskning av statsverket.

(4:e och 5:e avd.)

1:o) **Utfallet av automobilskattemedlens specialbudget.** Under kommunikationsdepartementet, § 18, har revisorerna lämnat en redogörelse för utfallet av automobilskattemedlens specialbudget (Del I, s. 155—160).

Utskottet. Vad i förevarande ärende blivit av revisorerna berört är icke av beskaffenhet att från utskottets sida påkalla något yttrande, vilket utskottet velat för riksdagen

anmäla.

2:o) **Kostnaderna för vägunderhållet.** Under kommunikationsdepartementet, § 19, har revisorerna uttalat att en översyn av kostnadsberäkningarna rörande lönsamheten för beläggnings- och oljegrusverksamheten snarast bör komma till utförande. (Del I, s. 161—169).

Utlåtanden har avgivits av *väg- och vattenbyggnadsstyrelsen* och *statskontoret* (Del II, s. 178—180).

Utskottet. Under förevarande paragraf har revisorerna bl. a. framhållit, att den av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen år 1954 uppgjorda och år 1957 översedda utredningen angående kostnaderna för anläggning och årligt underhåll av å ena sidan grusvägbanor och å andra sidan olika slag av belagda vägbanor är synnerligen föråldrad såväl i fråga om anläggnings- och underhållskostnader som när det gäller trafikmängder och trafik kostnader. Vidare har gjorts gällande att styrelsen vid sin bedömning av hithörande spörsmål endast utgår från den ungefärliga normen att beläggning är lönsam vid en trafikmängd av 200 fordon per årsmedeldygn om hänsyn tages enbart till vägunderhållskostnaderna och vid en trafikmängd av 100 fordon per årsmedeldygn om hänsyn tages även till trafikvinsten.

Styrelsen, som för sin del icke funnit den omnämnda utredningen kunna betecknas som synnerligen föråldrad, framhåller emellertid i anslutning här till att den redan tidigare beslutat att en översyn av utredningen skall utföras innevarande år. Vidare erinras om att verksamheten med oljegrusbehandling påbörjats först år 1956 och att styrelsen därför icke haft ett tillräckligt underlag för en mera ingående bedömning av varaktigheten och un-

derhållskostnaderna av oljegrusvägar. Styrelsen säger sig dock årligen ha noga följt upp verksamheten i fråga för att få underlag för anvisningar och kostnadsjämförelser, vilka delgivits vägförvaltningarna. Slutligen framhåller styrelsen att, vid fördelningen av vägunderhållsmedlen, erforderliga medel för löpande underhåll av befintliga vägbanor inklusive servicearbeten för trafikens framkomlighet först och främst måste avsättas. I den mån tillgängliga medel därutöver medger utförande av s. k. förstärkt vägunderhåll, d. v. s. förstärknings- och förbättringsarbeten, nya beläggningar och nya oljegrusvägar, utföres även sådana arbeten. Då vägunderhållsanslaget årligen medger utförande av ett mycket begränsat beläggnings- och oljegrusprogram, har enligt styrelsen förekommande kostnadsuppgifter beträffande lönsamheten för beläggnings- och oljegrusverksamheten hittills varit tillräckligt noggranna för bedömning av vilka objekt som skall utföras.

Såsom revisorerna framhållit torde mera aktuella kostnadsuppgifter beträffande lönsamheten för såväl beläggnings- som oljegrusverksamheten vara nödvändiga, då det gäller att bedöma frågor om tillgängliga underhållsmedels fördelning mellan grusbaneunderhåll och mera varaktiga åtgärder beträffande ytlagren. Utförligare uppgifter rörande oljegrusbehandlings varaktighet och kostnaderna för dess underhåll synes också böra inhämtas och bearbetas i syfte att möjliggöra en bedömning beträffande de minimikrav som måste ställas på oljegrusvägarnas underbyggnad.

Då enligt vad väg- och vattenbyggnadsstyrelsen meddelat en översyn av här ifrågakommande kostnadsberäkningar m. m. skall ske redan innevarande år och därvid även frågan om oljegrusbehandlings ekonomi avses upptagas till prövning, har utskottet ansett sig kunna begränsa sig till att vad i ärendet förevarit för riksdagen

omförmåla.

3:0) Försäljningen av byggnader och anläggningar vid nedlagda järnvägar. Under kommunikationsdepartementet, § 20, har revisorerna understrukt angelägenheten av att en skyndsam avveckling eftersträvas beträffande det fastighetsbestånd som i samband med järnvägars nedläggande icke anses böra behållas och disponeras för statliga ändamål (Del I, s. 170—177).

Utlåtanden har avgivits av *järnvägsstyrelsen*, *riksrevisionsverket* och *Svenska kommunförbundet* (Del II, s. 180—182).

Utskottet. Såsom revisorerna under förevarande paragraf framhållit är det i och för sig angeläget att en skyndsam avveckling eftersträvas beträffande det fastighetsbestånd som i samband med järnvägars nedläggande icke anses böra behållas och disponeras för statliga ändamål.

Järnvägsstyrelsen har i sitt utlåtande framhållit att, sedan beslut om en bandels totala eller partiella nedläggning föreligger, arbetet med att avyttra

överbliven egendom påbörjas så snart tillgängliga personella resurser det medger. Detta arbete kan emellertid enligt styrelsen icke, som revisorerna föreslagit, påbörjas i någon omfattning innan Kungl. Maj:ts beslut föreligger om att trafiken skall läggas ned och hur med spåret skall förfaras. Varken i ena eller andra avseendet kan det vara säkert att beslut och förslag överensstämmer. Styrelsen anser sålunda att endast preliminära förhandsöverväganden om markdispositionen kan göras och endast inom statens järnvägar.

Styrelsen säger sig dock vara fullt enig med revisorerna om önskvärdheten av att påskynda handläggningen av här ifrågavarande ärenden, i första hand för att minska balansen. Särskilda åtgärder i detta syfte kommer därför att vidtagas av styrelsen, som i sammanhanget erinrar om de inom justitiedepartementet pågående arbetena med framläggande av förslag till lagstiftning om förenklat förfarande vid avyttring av mark, tillhörande nedlagd järnväg. Träder en sådan lag i kraft skapas enligt styrelsen ytterligare en möjlighet att få en snabbare handläggning av ärenden rörande försäljning av nedlagda banors fasta egendom.

Riksrevisionsverket har i sitt yttrande framhållit att det stundom av marknadsmässiga skäl, såsom då efterfrågan är begränsad, helt naturligt kan bli oundvikligt, att förhållandevis lång tid förflyter, innan avyttring kan komma till stånd på acceptabla villkor för säljaren. Med avseende på den av revisorerna avslutningsvis antydda frågan om bokföringen av s. k. värdebeständiga objekt i samband med järnvägars nedläggande har verket erinrat om att Kungl. Maj:t genom beslut den 8 november 1963 uppdragit åt järnvägsstyrelsen att utföra erforderliga undersökningar om nedskrivning av statskapitalet för de trafiksvaga järnvägslinjerna samt att till Kungl. Maj:t skyndsamt inkomma med redogörelse och förslag härutinnan.

Utskottet vill i förevarande sammanhang erinra om att utskottet vid fjolårets riksdag hade att taga ställning till ett motionsvis väckt yrkande rörande överförande av viss järnvägsmark till lantbruksnämndernas markreserver. Under hänvisning till vad utskottet därvid anförde (SU 1963:162) och med beaktande jämväl av vad järnvägsstyrelsen i sitt yttrande i de aktuella frågorna uttalat finner sig utskottet kunna begränsa sig till att vad i ärendet förevarit för riksdagen

omförmåla.

4:o) **Kontrollen över lotterier.** Under handelsdepartementet, § 32, har revisorerna behandlat frågor om kontrollen m. m. över lotterier (Del I, s. 287—294).

Utlåtanden har avgivits av *länsstyrelserna i Uppsala, Hallands, Örebro och Gävleborgs län* samt *magistraterna i Hälsingborg och Falun* (Del II s. 267—282).

Utskottet. Enligt vad utskottet inhämtat har chefen för handelsdepartementet numera tillkallat särskilda sakkunniga för utredning rörande tillsynen över lotteriverksamhet. Härvid förutsätts skola prövas såväl omfattningen och arten av tillsynsmyndighetens kontroll som redovisningsskyldigheten för lotterianordnare. På grund härav inskränker sig utskottet till att vad i ärendet förekommit för riksdagen

omförmäla.

5:o) **Uppskjutna frågor.** Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande i anledning av nedannämnda till utskottet hänvisade paragrafer i statsrevisorernas berättelse, nämligen

- § 1 Anslagssystemet inom försvaret,
 - § 2 Inventering av förråd vid krigsmakten,
 - § 3 De nya tjänstetecknen till arméns uniform m/60,
 - § 4 Viss hotellrörelse vid Göta signalregemente,
 - § 5 Vissa byggnadsföretag i Vidsel,
 - § 6 Försäljning av viss del av Husie boställe,
 - § 7 Vissa drivmedelsanläggningar,
 - § 8 Byggande av distributionsanläggning vid Bråvalla flygflottilj,
 - § 9 Fortifikations- och byggnadsförvaltningen inom försvaret,
 - § 10 Engångsemballage vid transport av tvätt,
 - § 11 Försvarets fabriksverk,
 - § 12 Utbetalning av vissa pensioner m. m. enligt lagen om allmän försäkring,
 - § 13 Vissa iakttagelser i fråga om de allmänna försäkringskassornas verksamhet,
 - § 14 Vissa iakttagelser vid vårdanstalten för alkoholmissbrukare i Östfora,
 - § 16 Familjevården inom mentalsjukvården,
 - § 17 Utbildning av tandhygienister,
 - § 24 Samordning av skolbyggnadsverksamheten m. m.,
 - § 25 Vissa bidrag till kostnaderna för konstfackskolan,
 - § 35 Konjunktur- och säsongutjämning inom byggnads- och anläggningsverksamheten,
 - § 36 Beredskapsarbeten, rörelsestimulans och lokaliseringspolitik,
 - § 37 Viss bostadsteknisk granskning samt
 - § 38 Vissa förbättringslån till bostadsbyggande;
- vilket utskottet härmed får för riksdagen
anmäla.

Stockholm den 24 april 1964

På statsutskottets vägnar:

EMIL NÄSSTRÖM

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström, Gillström, fröken Andersson, herrar Einar Persson, Birger Andersson, Ivar Johansson, Axel Johannes Andersson, Fritz Persson, Rikard Svensson, fru Wallentheim, herrar Söderberg, Edström, Åkerlund, Harry Carlsson och Nils-Eric Gustafsson; samt

från andra kammaren: herrar Gustafsson i Stockholm, Ståhl, Karlsson i Olofström, Svensson i Stenkyrka, Blidfors, Nilsson i Göingegården, Mellqvist, fru Lewén-Eliasson, herrar Svensson i Ljungskile, Johansson i Norrköping, Carbell, Andersson i Knäred, fru Holmberg, herrar Nelander och Turesson.